

بررسی رابطه سبک های رهبری مدیران و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره

ماشاله عزیزی^۱

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی رابطه سبک های رهبری مدیران و سلامت سازمانی مدارس شهرستان دیواندره با استفاده از مدل معادلات ساختاری بوده است. روش تحقیق حاضر توصیفی همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش را ۵۱۲ نفر از معلمان ابتدایی شهرستان دیواندره تشکیل می دادند که از طریق فرمول کوکران تعداد ۲۲۰ نفر معلم (زن و مرد) به عنوان نمونه مورد نیاز برآورد شد، روش نمونه گیری به صورت تصادفی طبقه ای بود. روایی پرسشنامه با استفاده از اساتید فن و پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۸۷ درصد به دست آمد. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه های استاندارد سبک رهبری کلارک و سلامت سازمانی هوی و میسکل و جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است. نتایج و یافته های پژوهش بیانگر آن است که بین سبک های رهبری مدیران و سلامت سازمانی مدارس رابطه معناداری وجود دارد.

واژه های کلیدی: سبک های رهبری، سلامت سازمانی، مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان.

مدیران در همه سازمان ها و به ویژه در سازمان های آموزشی بیش از هر چیز دیگری با انسان ها سروکار دارند؛ زیرا فرایند عملیات این سازمان ها به وسیله انسان ها (معلمان و کارکنان) و در مورد انسان ها (دانش آموزان) انجام می پذیرد. انسانی که نه تنها نسبت به عوامل محیطی زیادی که او را در بر گرفته و در او اثر می گذارد، بی تفاوت نیست، بلکه به طور فعالانه ای نسبت بدان ها واکنش نشان می دهد. پیچیدگی های ذهنی انسان، تفاوت های شخصیتی، نیازها و علایق متفاوت، باورها، ارزش ها و ادراکات مختلف، پیشینه های متفاوت خانوادگی و... تنها نمایانگر بخشی از حساسیت های کار مدیران مدارس است (تقی نسب و همکاران، ۱۳۸۸). اهمیت و نقش مدیریت در کشور ما که از وسعت زیاد و موقعیت جغرافیایی و آب و هوای به نسبت مناسب و منابع سرشار طبیعی و نیروی انسانی بالقوه برخوردار است، بیش از پیش احساس می گردد (احمدی و بذرافشان، ۱۳۹۲). در این میان یکی از مسائل مهم و اثرگذار در فرایند مدیریت مدارس سلامت سازمانی است که اشاره به وضعیتی دارد که رشد، توسعه و بالندگی یک سازمان را تسهیل می کند و نیل به اهداف را مقدر می سازد. در سازمان های سالم کارمندان وظیفه شناس هستند، روحیه عملکرد بالایی دارند، شبکه های ارتباطی باز و سودمند است و افراد دوست دارند به محل کارشان بیایند و از این که در این محل کار می کنند، احساس افتخار و غرور می کنند (علاقه بند، ۱۳۸۵).

مفهوم سلامت سازمانی برای اولین بار در سازمان های آموزشی مطرح گردید. بررسی ادبیات پژوهش بیانگر آن است که به دو دلیل، مفهوم سلامت سازمانی در این سازمان ها به کار رفته است. ابتدا به این دلیل که سازمان، یک سیستم اجتماعی در نظر گرفته می شود که در آن؛ مدیران و کارکنان، هریک نقشی را ایفا می کنند، بنابراین سازمان سالم باید تعامل اجتماعی بین این عناصر کلیدی را منعکس کند (برنت^۱، ۲۰۰۷) و دوم به دلیل این که برای یک سازمان لازم است تا در واقعی سازی وظایف خاص اثربخش باشد (امیرخانی، ۱۳۹۴). از نظر کلارک، یک سازمان سالم هم نوآور و هم سازگار است، ظرفیت بالایی برای تحمل بحران های درونی و بیرونی دارد و قادر به پیشروی به سطوح جدید فعالیت می باشد (دیویس^۲، ۱۹۹۱).

سلامت سازمانی از عوامل زیادی تأثیر می پذیرد که می تواند در دستیابی به اهداف سازمانی مؤثر واقع شود، منجر به اثربخشی سازمان شود و در نهایت در بازدهی سازمان کارایی داشته باشد

1. Brandes

2. Davis

(سیندر^۱، ۲۰۰۱). که یکی از این موارد می تواند سبک رهبری مدیران در مدارس باشد (تقی، نسب و همکاران، ۱۳۸۸). رهبری به عنوان یکی از وظایف مهم، علم و هنر نفوذ در افراد به منظور دستیابی به اهداف می باشد. سبک رهبری و یا مدیریت تعیین کننده جو، فرهنگ و راهبردی حاکم بر آن سازمان است و سبک رهبری نیز مجموعه ای از نگرش ها، صفات و مهارت های مدیران است که بر پایه چهار عامل نظام ارزش ها، اعتماد به کارکنان، تمایلات رهبری و احساس امنیت در موقعیت های مهم شکل می گیرد (پرا^۲، ۲۰۰۰). سبک رهبری عبارت است از طریقی که رهبر از نفوذش برای کسب اهداف، استفاده می کند، سبک رهبری نامیده می شود. درواقع می توان گفت طرح کلی اقدامات رهبر، به نحوی که به وسیله کارکنان برداشت می شود، سبک یا شیوه رهبری نام دارد (سیدجوادین، ۱۳۸۱).

اصولاً رهبری در رأس هرم مدیریت منابع انسانی قرار دارد. در حقیقت رهبری یکی از مهم ترین نقش های مدیریت است. یک مدیر می تواند به اهداف دسترسی پیدا کند، استراتژی را تعیین نماید، با دیگران ارتباط برقرار کند، اطلاعات را جمع آوری کند، برنامه ریزی، تصمیم گیری، سازماندهی و کنترل کند، اما هیچکدام از این موارد بدون عنصر رهبری بدست نمی آید (ایران نژاد، ۱۳۹۱). یکی از الزامات اساسی هر سازمان، بکارگیری سبک رهبری مناسب می باشد (همان منبع). در واقع سبک رهبری مدیران، بیانگر چگونگی تعامل آن ها با کارکنان تحت سرپرستی می باشد (فرانک، ۲۰۰۲). از سوی دیگر و وضعیت نامطلوب مدارس، افت تحصیلی بالا در اغلب دانش آموزان نرخ بالای ترک تحصیل، نارضایتی شغلی و روحیه پایین معلمان از جمله خصوصیات است که به راحتی می توان در اغلب مدارس مناطق محروم مشاهده کرد و بررسی علل و عوامل این وضعیت نامطلوب، نشانگر عدم سلامت سازمانی می باشد. عوامل زیادی ممکن است در عدم سلامت یک سازمان دخیل باشد که از جمله آن می توان به ضعف مدیریت در برقراری ارتباطات مناسب با معلمان و کارکنان، الگوی رفتاری نامناسب در موقعیت های مختلف و عدم توانایی در ایجاد روابط حسنه با والدین دانش آموزان، می تواند موجب بروز مشکلات جدی برای مدرسه و حاکم شدن جوی نامناسب در آن شود (تقی نسب و همکاران، ۱۳۸۸). از این رو با توجه به موارد ارایه شده محقق در نظر دارد در این پژوهش به این سؤال پاسخ دهد که چه ارتباطی بین سبک های رهبری و سلامت سازمانی در مدیران مدارس شهر دیواندره وجود دارد؟

-
1. Sinder
 2. Perra

هدف کلی

بررسی رابطه سبک های رهبری مدیران و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی است.

اهداف فرعی

۱. تعیین رابطه سبک رهبری خودکامه و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی.

۲. تعیین رابطه سبک رهبری دموکرات و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی.

۳. تعیین رابطه سبک رهبری واگذار کننده و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی.

۴. پیش بینی سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره براساس سبک های رهبری مدیران از دیدگاه معلمان ابتدایی.

۵. آرایه مدل معادلات ساختاری سبک های رهبری و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی.

فرضیه های تحقیق

فرضیه اصلی

بین سبک های رهبری مدیران و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی رابطه معناداری وجود دارد.

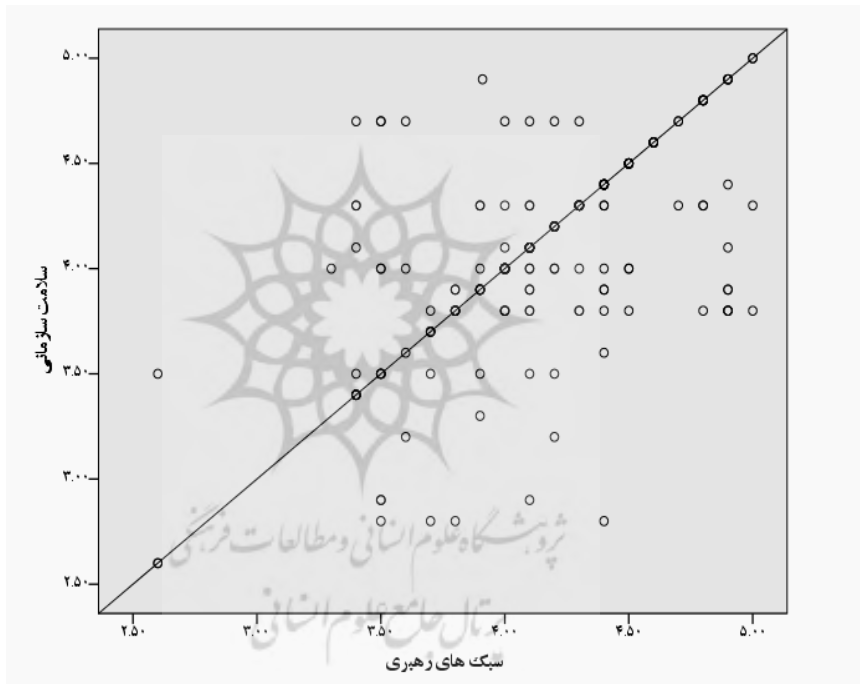
فرضیه های اختصاصی

۱. بین سبک رهبری خودکامه و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۲. بین سبک رهبری دموکرات و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۳. بین سبک رهبری واگذار کننده و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۴. سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره از دیدگاه معلمان ابتدایی براساس سبک‌های رهبری مدیران قابل پیش‌بینی است. برآورد مقادیر همبستگی پیرسون در جدول بالا نشان دهنده این است؛ رابطه بین متغیر سبک‌های رهبری با سلامت سازمانی قوی (ضریب همبستگی بالاتر از مقدار ۰/۵) و به لحاظ آماری معنادار است ($Sig \geq 0/05$). بنابراین در مجموع می‌توان به این نتیجه رسید که فرض پژوهش مبنی بر این که بین سبک‌های رهبری و متغیر سلامت سازمانی رابطه وجود دارد تأیید می‌گردد.

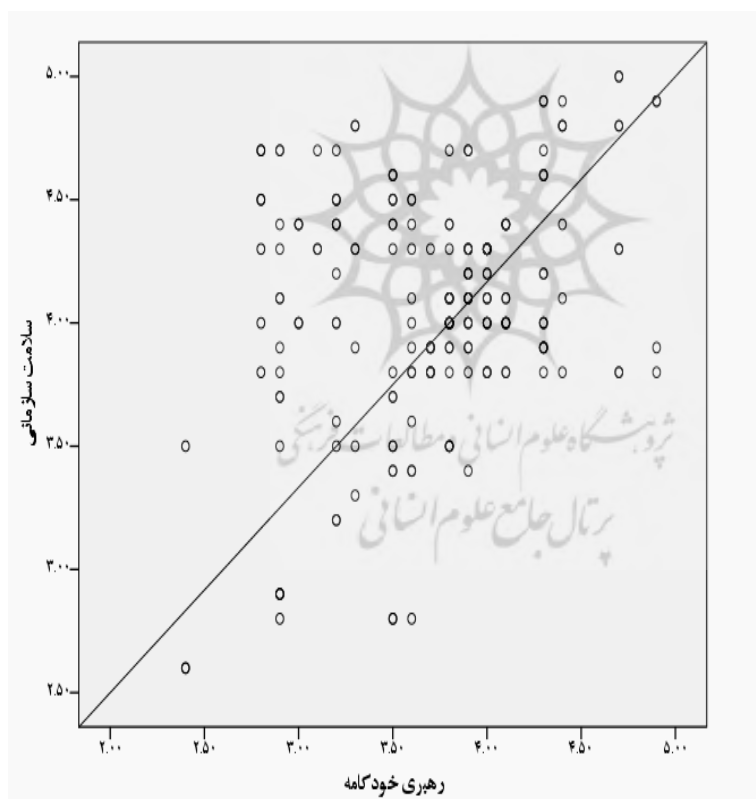
نمودار شماره ۱: پراکنش متغیر سبک‌های رهبری و سلامت سازمانی

فرض‌های فرعی (۱): بین سبک‌های رهبری خودکامه و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۲: برآورد ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه سبک رهبری خودکامه و سلامت سازمانی

سلامت سازمانی		متغیر
سطح معناداری	ضریب پیرسون	
۰/۰۰۱	۰/۲۹۸	رهبری خودکامه

برآورد مقادیر همبستگی پیرسون در جدول بالا نشان دهنده این است؛ رابطه بین متغیر سبک رهبری خودکامه با سلامت سازمانی ضعیف (ضریب همبستگی پایین تر از مقدار ۰/۵) و به لحاظ آماری معنادار است ($Sig \geq ۰/۰۵$). به بیانی دیگر می توان گفت با افزایش رهبری خودکامه میزان سلامت سازمانی افزایش می یابد. بنابراین در مجموع می توان به این نتیجه رسید که فرض پژوهش مبنی بر این که بین سبک رهبری خودکامه و متغیر سلامت سازمانی رابطه وجود دارد تأیید می گردد.

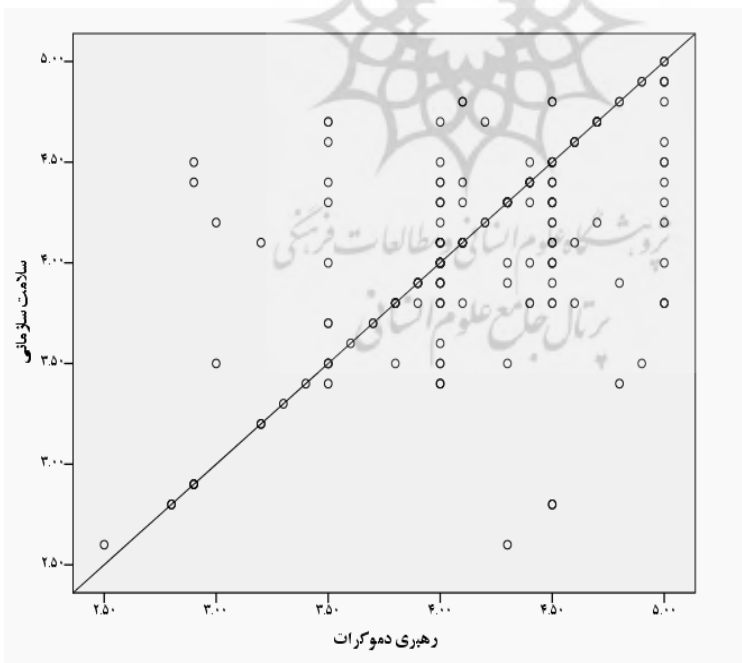
نمودار شماره ۲: پراکنش متغیر سبک رهبری خودکامه و سلامت سازمانی

فرض‌های فرعی (۲): بین سبک‌های رهبری دموکرات و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۳: برآورد ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه سبک رهبری دموکرات و سلامت سازمانی

سلامت سازمانی		متغیر
سطح معناداری	ضریب پیرسون	
۰/۰۰۱	۰/۵۵۷	رهبری دموکرات

برآورد مقادیر همبستگی پیرسون در جدول بالا نشان دهنده این است؛ رابطه بین متغیر سبک رهبری دموکرات با سلامت سازمانی متوسط (ضریب همبستگی بالاتر از مقدار ۰/۵) و به لحاظ آماری معنادار است ($Sig \geq ۰/۰۵$). به بیانی دیگر می‌توان گفت با افزایش رهبری دموکرات میزان سلامت-سازمانی افزایش می‌یابد. بنابراین در مجموع می‌توان به این نتیجه رسید که فرض پژوهش مبنی بر این که بین سبک رهبری دموکرات و متغیر سلامت سازمانی رابطه وجود دارد تأیید می‌گردد.

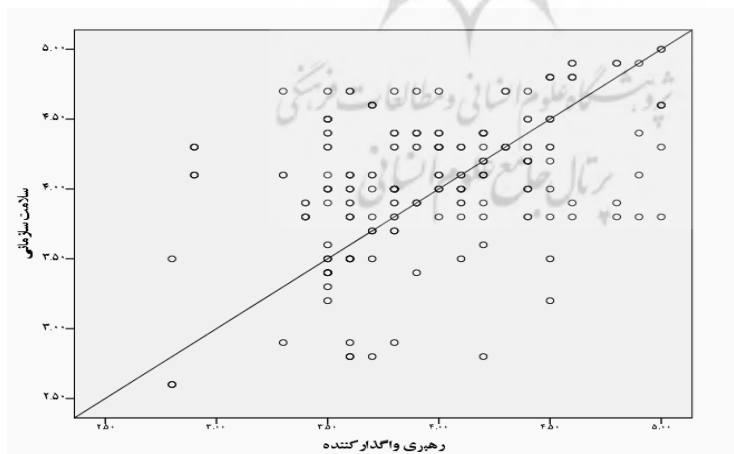
نمودار شماره ۳: پراکنش متغیر سبک رهبری دموکرات و سلامت سازمانی

فرض‌های فرعی (۳): بین سبک‌های رهبری واگذارکننده و سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۴ : برآورد ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه سبک رهبری واگذارکننده و سلامت سازمانی

سلامت سازمانی		متغیر
سطح معناداری	ضریب پیرسون	
۰/۰۰۱	۰/۴۱۷	رهبری واگذارکننده ۵

برآورد مقادیر همبستگی پیرسون در جدول بالا نشان دهنده این است؛ رابطه بین متغیر سبک رهبری واگذارکننده با سلامت سازمانی نسبتاً ضعیف (ضریب همبستگی بالاتر از مقدار ۰/۵) و به لحاظ آماری معنادار است ($Sig \geq 0/05$). به بیانی دیگر می‌توان گفت با افزایش رهبری واگذارکننده میزان سلامت سازمانی افزایش می‌یابد. بنابراین در مجموع می‌توان به این نتیجه رسید که فرض پژوهش مبنی بر این که بین سبک رهبری واگذارکننده و متغیر سلامت سازمانی رابطه وجود دارد تأیید می‌گردد.

نمودار شماره ۴ : پراکنش متغیر سبک رهبری واگذارکننده و سلامت سازمانی

فرض‌های فرعی (۴): سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان دیواندره براساس سبک‌های رهبری مدیران آن قابل پیش‌بینی است.

جدول شماره ۵: تأثیر سبک‌های رهبری بر سلامت سازمانی

خلاصه مدل				
مدل	ضریب رگرسیون	2 R	R 2 adj	خطای استاندارد برآورد
۱	۰/۶۰۰	۰/۳۶۰	۰/۳۵۱	۰/۳۶۸
متغیر پیش‌بین: سبک رهبری خودکامه، مشارکتی و واگذارکننده متغیر ملاک: سلامت سازمانی				

با استناد به مقادیر جدول بالا ضریب رگرسیون برابر با ۰/۶۰۰ است، براساس این نتیجه توان پیش‌بینی‌کنندگی و تبیین سبک‌های رهبری برای سلامت سازمانی متوسط رو به بالا است. در واقع اگر متغیرهای پیش‌بین یک انحراف معیار تغییر داشته باشند سلامت سازمانی ۰/۶۰۰ انحراف معیار تغییر پیدا می‌کند. همچنین براساس ضریب تعیین (داده‌های نمونه‌ای) واریانس سبک‌های رهبری و واریانس سلامت سازمانی ۳۶ درصد با هم همپوشانی دارند. به بیانی دیگر واریانس سبک‌های رهبری ۳۶ درصد از واریانس سلامت سازمانی را تبیین می‌کند. به بیانی دیگر منبع ۳۶ درصد از واریانس سلامت، واریانس سبک‌های رهبری است. اما در ضریب تعیین تعدیل شده که جامعه آماری را به جای نمونه آماری مطالعه می‌کند ضریب تعیین احتمال دارد در جامعه آماری برابر با ۳۵ درصد باشد.

جدول شماره ۶: نتایج آنالیز واریانس

مدل	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	Sig
۱ رگرسیون	۱۴/۴۴۲	۳	۵/۴۸۱	۴۰/۴۵۱	۰/۰۰۰۱
باقیمانده	۲۹/۲۶۶	۲۱۶	۰/۱۳۵		
کل	۴۵/۷۰۸	۲۱۹			

با استناد به نتایج جدول بالا سطح معناداری حاصل شده کمتر از ۰/۰۵ می باشد، به این معنی که ضرایب بدست آمده در نمونه دارای تفاوت معناداری با فرض صفر هستند. به عبارتی دیگر در جامعه آماری سبک های رهبری بر سلامت سازمانی اثر دارد و در پیش بینی بهتر سلامت سازمانی می تواند کمک کنند.

جدول شماره ۷: نتایج ضرایب آلفا و بتا

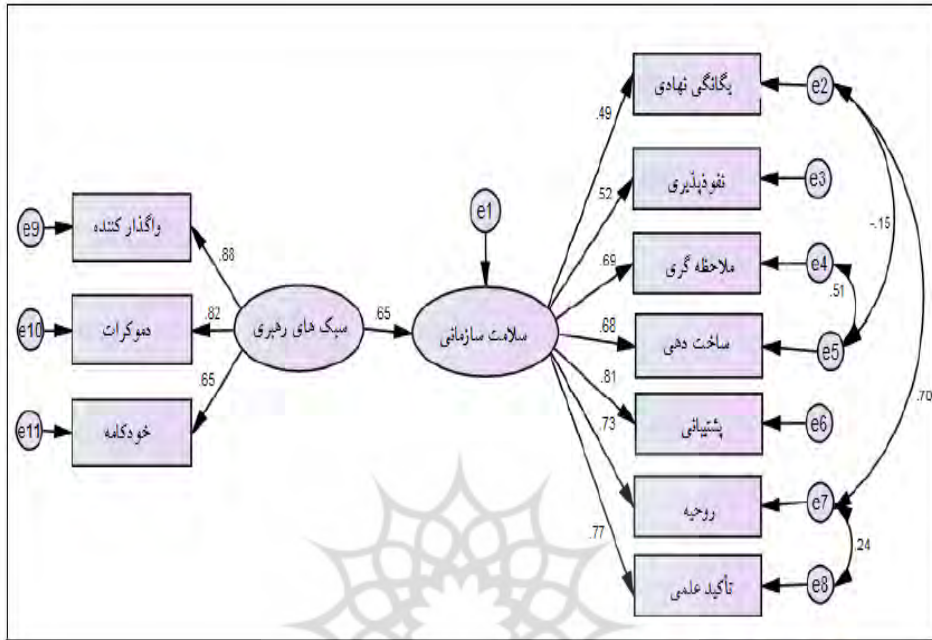
Sig	t	ضرایب استاندارد	ضرایب غیر استاندارد		متغیرهای مستقل	مدل
		Beta	خطای استاندارد	B		۱
						(ثابت)
۰/۰۰۱	۵/۱۳۲			۰/۲۶۲	۱/۳۴۲	سبک رهبری خودکامه
۰/۷۱۲	۰/۳۶۹	۰/۰۲۳	۰/۰۵۶	۰/۰۲۱		سبک رهبری - دموکرات
۰/۰۰۱	۷/۵۹۲	۰/۴۶۱	۰/۰۵۶	۰/۴۲۷		سبک رهبری واگذارکننده
۰/۰۰۱	۳/۶۳۹	۰/۲۳۰	۰/۰۶۲	۰/۲۲۵		

با استناد به مقادیر جدول بالا، جهت تأثیرگذاری سبک رهبری دموکرات و سبک رهبری واگذارکننده بر سلامت سازمانی مثبت است، به عبارتی دیگر با افزایش سبک های مذکور میزان سلامت سازمانی افزایش پیدا می کند. در واقع مشخص شد که سبک رهبری دموکرات و واگذارکننده با فرض صفر تفاوت معناداری دارند در نتیجه می توان گفت سبک های رهبری به جزء سبک رهبری خودکامه بر سلامت سازمانی تأثیر معناداری دارند، در نتیجه این فرض که سلامت سازمانی از طریق سبک های رهبری پیش بینی می شود، تأیید می گردد.

مدل معادلات ساختاری (SEM)

در این تحقیق براساس چهارچوب نظری از قبل یک ساختار تئوریک مشخص در نظر گرفته شده است، لذا برای آزمون اعتبار سازه ای وسیله اندازه گیری خود و آزمون نیکویی برازش ساختار مورد

نظر با استفاده از نرم افزار آموس با در اختیار داشتن داده‌های مربوط به متغیرها، مدل ساختاری مورد نظر تصحیح و آزمون شد.

شکل شماره ۱: مدل معادلات ساختاری متغیرهای سبک رهبری با سلامت سازمانی

جدول ۸: شاخص های برازش مدل معادلات ساختاری متغیرهای سبک رهبری با سلامت سازمانی

وضعیت	مقدار مطلوب	مقدار	شاخص		ردیف
				معادل فارسی	
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۳۷	(NFI)	شاخص برازش هنجار شده	۱
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۵۸	(IFI)	شاخص برازش افزایشی	۲
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۵۷	(CFI)	شاخص برازش تطبیقی	۳
تا حدودی مطلوب	کمتر از ۰/۱	۰/۰۹۴	(RMS EA)	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	۴
تا حدودی مطلوب	کمتر از ۳	۲/۹۲۹	(CMI N/DF)	خی دو بهنجار شده	۵

نتایج جدول بالا گویای این مطلب است که شاخص های نسبت خی دو به درجه آزادی CMIN/DF برابر با ۲/۹۲۹، تا حدودی مطلوب، شاخص های برازش تطبیقی NFI، IFI و CFI بیشتر از ۰/۹۰ و شاخص RMSEA نیز به ترتیب در حد مطلوب و تا حدودی مطلوب قرار دارند؛ بدین معنی که مدل تحقیق حاضر دارای برازش مطلوبی است و ساختار عاملی در نظر گرفته شده برای آن قابل قبول است و به عبارتی دیگر داده های حاصل از تحقیق تا حدودی مدل نظری تحقیق را حمایت و تأیید می کند.

جدول شماره ۹: ضریب مسیر مدل و سطوح معناداری

متغیر	ضریب مسیر	t مقدار	sig
سبک رهبر..... سلامت سازمانی	۰/۶۵	۵/۹۴۲	۰/۰۰۱

با توجه به دیاگرام مسیر ترسیم شده در شکل ۱ مشخص می‌گردد که سبک رهبری بر سلامت سازمانی مدیران مدارس آموزش و پرورش شهرستان دیواندره اثر مثبت و معناداری دارد. به عبارتی دیگر مشخص شد که با سطح خطای ۰/۰۰۱ سبک رهبری بر سلامت سازمانی مدیران مؤثر است. همچنین ضریب تعیین سلامت سازمانی نشان داد که ۰/۴۵ از واریانس بین دو متغیر مشترک است.

بحث و نتیجه‌گیری

رهبری موضوعی است که در باب آن نظریه‌ها و بحث‌های زیادی مطرح شده است. و در ادبیات ابتدایی مدیریت نیز می‌توان ریشه آن را یافت. همچنین صاحب نظران سازمانی برای اعمال آن سبک‌ها و رویه‌های خاصی را تعریف کرده‌اند. با این حال سازمان تنها در رهبری خلاصه نمی‌شود. و رهبری تنها راه رسیدن به موفقیت در سازمان نخواهد بود. چرا که سازمان و افراد آن را عوامل و پدیده‌های خاصی احاطه کرده است. یکی از این عوامل که امروزه خود ادبیات غنی پیدا کرده است، سلامت سازمانی است. از این رو در این تحقیق ارتباط سبک‌های رهبری مدیران و سلامت سازمانی در مدارس شهرستان دیواندره مورد بررسی قرار گرفت. در ابتدا نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که بین سبک‌های رهبری مدیران با سلامت سازمانی ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود داشت. نتایج این پژوهش با یافته‌ها امیری نسب (۱۳۹۳)، مظلومی و شاه طلبی (۱۳۹۰) و عبدالله و آروکیاسامی (۲۰۱۶) همخوان است در تبیین این فرضیه می‌توان بیان داشت که امروزه یکی از عوامل اصلی در موفقیت مدارس همه کشورها سلامت سازمانی است. عوامل متعددی در موفقیت مدارس اثر دارد. بعضی از این عوامل عبارتند از: حمایت گسترده والدین و اجتماع، جو روانی اجتماعی محیط کار، محیط حمایتی برای کارکنان، اعتماد در تعامل و احترام میان معلمان. با این حال، رفتار رهبری مدیران مدارس یک عامل کلیدی اثر گذار در سلامت سازمانی و در نهایت عملکرد مدارس است. زیرا از یک سو، معلمان نقش مهمی را در اجرای اهداف آموزشی ایفا می‌کنند و از سوی دیگر، آنها به جهت برخورداری از شخصیت، نگرش، انتظارات و اهداف شخصی خاص، با نیازهای گوناگون می‌باشد که مدیران می‌توانند با تصمیم‌گیری درست و سبک رهبری مناسب، اهداف آموزشی را به اجرا در آورند و موجبات ارتقای سلامت سازمانی مدارس را فراهم سازند (احمدی و بذرافشان، ۱۳۹۲). در ادامه نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که سبک رهبری تأثیر معناداری بر سلامت سازمانی دارد. به عبارتی دیگر مشخص شد که با سطح خطای ۰/۰۰۱ درصد سبک رهبری بر سلامت سازمانی مدیران مؤثر است. میزان اثر برابر با بتای استاندارد ۰/۶۵ بود؛ یعنی اگر مدیران مدارس تمام جوانب سبک رهبری را رعایت نمایند و برای این منظور برنامه‌ریزی نمایند این احتمال وجود دارد که با این کار میزان ۶۵ درصد تغییر در سلامت سازمانی ایجاد کند. همچنین ضریب تعیین محاسبه شده بین متغیر سبک رهبری بر سلامت سازمانی مدیران حاکی از آن بود که

۴۵ درصد از واریانس بین دو متغیر مشترک است. به این معنی که سبک های رهبری به طور کلی ۴۵ درصد واریانس سلامت سازمانی را تبیین می کنند. به عبارتی دیگر سبک رهبری به این مقدار متغیر سلامت سازمانی را توضیح می دهد و مقدار واریانس تبیین نشده احتمالاً مرتبط به یک سری عوامل یا متغیرهای دیگر از جمله متغیرهای جمعیت شناختی باشد که در این پژوهش اثر آن ها اندازه گیری نگردید. در مجموع مشخص شد بین سبک رهبری بر سلامت سازمانی مدیران اثر معناداری وجود دارد؛ این نتیجه با نتایج تقی نسب و همکاران (۱۳۹۳) که به بررسی ارتباط سبک های رهبری با سلامت سازمانی در مدارس متوسطه پسرانه پرداخت. و احمدی و بذرافشان (۱۳۹۲)، مظلومی و شاه طلبی (۱۳۹۰) و امیری نسب (۱۳۹۳) همخوان است. بنابراین نوع سبک مدیر مدرسه نه تنها از لحاظ فهم شرایط کار و پویایی های آن اهمیت دارد بلکه پیش بینی کننده سلامت سازمانی مدرسه، گرایش انسانی معلمان و اعتماد آنان به همکاران و مدیر مدرسه است. مدارس سالم دارای معلمان معتمدی هستند که به معیارهای بالاتر معتقد هستند در چنین مدرسی میزان و درجه اعتماد معلمان به مدیر و همکاران بالاست.

همچنین در ادامه نتایج نشان داد که سبک رهبری دموکرات و واگذارکننده مدیران بر سلامت سازمانی مدارس دارای تاثیر مثبت و اثرگذار است. در واقع در جامعه آماری با استفاده از سبک های مذکور می توان سلامت سازمانی را در مدارس پیش بینی کرد و چون جهت اثرگذاری آن ها مثبت بود و تفاوت معناداری نیز با فرض صفر داشتند لذا می توان گفت هر چقدر میزان سبک رهبری دموکرات و واگذارکننده در مدیران افزایش یابد به موازات آن نیز سلامت سازمانی در مدارس ارتقاء پیدا می کند. در واقع در سبک رهبری دموکرات اطمینان و اعتقاد به مرئوسان در حد مناسبی است و با آنان در تعیین پاره ای اهداف مشارکت می شود، اما مسائل و موضوعات عمده سازمانی همچنان به وسیله رهبر مورد بررسی قرار می گیرند. در این سیستم، مدیریت با کارکنان مشورت می کند و از پیشنهاد های آن ها استقبال می کند. همچنین علاقه مندی به کار در کارکنان تشویق می شود (علوی و کاظمی زاده، ۱۳۸۷). و در سبک رهبری واگذارکننده نیز مدیران به هیچ وجه دخالتی در امور نمی کنند و اختیارات به طور کامل به زیردستان واگذار می شود، زیرا تصور بر این است که زیردستان دارای شایستگی کافی برای تشخیص موقعیت و انجام وظایف هستند (هرسی و بلانچارد، ۱۳۷۵). لذا به نظر می رسد سلامت سازمانی براساس نوع دوستی، همیاری و اعتمادی که در بطن سبک های نام برده وجود دارد، ایجاد می شود.

به طور کلی نتایج نشان داد که رابطه مثبت و معناداری بین سبک رهبری با سلامت سازمانی مدیران مدارس دیواندره وجود دارد پس هنگامی که مدیران مدارس از سبک رهبری استفاده می کنند که برایشان ساده تر و با ویژگی های شخصیتی خودشان تناسب بیش تری دارد. می توان نتیجه گرفت

سبک رهبری در محیط کاری گوناگون با روابط سازمانی متناوب و متناسب می‌باشد و همچنین سبک‌های رهبری یک عامل کلیدی اثرگذار در سلامت سازمانی و در نهایت عملکرد معلمان است.

پیشنهادها کاربردی بر خاسته از تحقیق

۱- نتایج نشان داد سبک رهبری دموکرات با سلامت سازمانی رابطه دارد و به لحاظ پیش‌بینی آن نیز تفاوت معناداری با صفر دارد، لذا پیشنهاد می‌گردد در جامعه آماری مدیران این اجازه را به معلمان بدهند که در سطوح پایین تر در موارد بسیار خاص و تخصصی به تصمیم‌گیری بپردازند. کنش و واکنش‌های متقابل معتدلی بین خود و معلمان را از طریق اعتماد و اطمینان متعادل پی-ریزی کنند.

۲- نتایج نشان داد سبک رهبری واگذارکننده با سلامت سازمانی رابطه دارد و به لحاظ پیش‌بینی آن نیز تفاوت معناداری با فرض صفر دارد، لذا پیشنهاد می‌گردد در جامعه آماری مدیران کمتر در امور دخالت کنند و اختیارات را بیشتر به زیردستان واگذار کنند.

۳- نتایج نشان داد سبک رهبری خودکامه با سلامت سازمانی رابطه دارد اما به لحاظ پیش‌بینی آن تفاوت معناداری با فرض صفر ندارد، لذا پیشنهاد می‌گردد در جامعه آماری مدیران کمتر به کار توجه کنند و در کنار کار به منابع انسانی خود نیز توجه لازم را مبذول دارند.

۴- با توجه به اینکه جامعه و نمونه آماری از یک شهرستان محروم و دور افتاده انتخاب شده لذا تعمیم نتایج با رعایت و احتیاط بیشتری صورت گیرد.

منابع

- احمدی، عبدالله، و بذرافشان، عباسعلی (۱۳۹۳). رابطه بین سبک های مدیریت با سلامت سازمانی و استرس شغلی کارکنان. رهیافی نو در مدیریت آموزشی، شماره ۲.
- امیرخانی، امیرحسین. امیرخانی، مهدی. (۱۳۹۴). بررسی تأثیر بدگمانی کارکنان نسبت به تغییر سازمانی بر سلامت سازمانی. مدیریت دولتی. دوره ۷. شماره ۱.
- امیری نسب، علی (۱۳۹۳). بررسی رابطه سبک های رهبری و سلامت سازمانی دبیران مقطع متوسطه چابهار. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان.
- ایران نژاد پاریزی، مهدی؛ ساسان گهر، پرویز. (۱۳۷۰). سازمان و مدیریت: از تئوری تا عمل، تهران، مؤسسه علوم بانکداری جمهوری اسلامی ایران.
- تقی نسب، اصغر، پرداختچی، محمدحسن، و قهرمانی، محمد. (۱۳۸۸). بررسی رابطه سبک رهبری با سلامت سازمانی در مدارس متوسطه پسرانه. دو فصلنامه مدیریت و برنامه ریزی در نظام های آموزشی. دوره ۱. شماره ۲.
- دیویس، کیت، و نیواستورم، جان. (۱۳۷۵). رفتار انسانی در کار (رفتار سازمانی). ترجمه محمد علی طوسی، تهران: مرکز آموزشی مدیریت دولتی .
- سید جوادین، سید رضا، امیرکبیری، علیرضا. (۱۳۸۱). مروری جامع بر نظریه های مدیریت
- علاقه بند. (۱۳۸۵). سلامت سازمانی در سازمان. دو فصلنامه مدیریت آموزشی شماره ۲۱.
- علوی، سید حمیدرضا، و کاظمی زاده، حمیدرضا. (۱۳۸۷). مقایسه تأثیر سبک های رهبری مدیران بر میزان تنیدگی کارکنان ادارات دولتی با توجه به نوع شخصیت آنان، دانشور، سال پانزدهم، شماره ۳۱.
- مظلومی، پریسا، و شاه طلالی، بدری (۱۳۸۹). رابطه بین سبک رهبری تحولی مدیران و سلامت سازمانی مدارس ابتدایی دخترانه شهر اصفهان. دانش و پژوهش در علوم تربیتی. شماره ۲۵.
- هرسی پاول، بلانچارد، کنت. (۱۳۸۷). مدیریت رفتار سازمانی. ترجمه قاسم کبیری، انتشارات ماجد، چاپ ششم.

- Abdullah, A. G. K., & Arokiasamy, A. R. A. (2016). The Influence of School Culture and Organizational Health of Secondary School Teachers in Malaysia.
- Davis K, Newsroom J. (1991). Human Behavior in Work (Translated By Tusi MA). Markaze Amushe Modiriate Dolati.
- Frank b, eckrich h & roher j. quality nursing care leadership makes the difrence. Journal of nursing administration 2002: 27(5).
- Kathrine, B. (2007). Staff and school level predictors of school organizational Health: A mu Stoner. James A.F. 1995. Management. 8th.Ed.Prentice Hall Inc. Itilevel analysis. Journal of school Health.
- Perra BM. (2000). Leadership: the key to quality out comes. Nurs admq 2000: 24(2).
- Snider JA. (2001). The Organizational Health of high school. Departmental effectiveness. Doctoral dissertation, set, Joana l university: Faculty of education and human services, New York:
- Ukko, J. Tenhunen, J. Rantanen, H. (2007). Performance measurement impacts on management and leadership: Perspectives of management and employee, Production Economics, No.110

Nasser Khosrow's Poems Diwan from the perspective of Adler's Psychology

Abstract

"Alfred Adler is one of the most prominent psychologists, who believes that the purpose of human existence is the triumph of perfection and excellence. In his theory, he has repeatedly emphasized on the lifestyle as an important part of every individual's personality and refers to notions such as humility and social interest. The current research seeks to answer this main question that how can we look at Nasser Khosrow's Poems Diwan from the perspective of Adler's Psychology and how can we interpret it? Therefore, according to the conducted investigations, the author concluded that Nasser Khosrow's self- glories and boasting are the manifestation of "humility" in his personality. Undoubtedly, Nasser Khosrow's self-glory and pride are the result of humiliation and hurt from evil enemies to him which have arisen his anger toward the society and made him revengeful toward his time theologians. Humility feeling in Nasser Khosrow has emerged in other forms such as aggression, criticism and hate. Nasser Khosrow criticizes all of the society's institutions namely, politics, community, religious scholars and jurists, poets, etc. He has a social tendency toward religious and political issues, but as he is humiliated by the society of his time, this tendency is manifested as isolationism, criticism and objection in his poem. Therefore, Nasser Khosrow's objections, critiques, and boastings show the mental quality of his character very well".

Key words: Alfred Adler's psychology, Nasser Khosrow, Psychoanalysis